

Д. В. Байдачна, Г. В. Табачук

СТАНОВЛЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ
УКРАЇНИ У НАШ ЧАС

Анотація: дане дослідження висвітлює досить актуальну проблему становлення гендерної рівності в Збройних Силах України на тлі сучасних глобальних трендів. Ми аналізували законодавчу базу, практику реалізації гендерної політики, а також ставлення військовослужбовців та суспільства до цього питання. Особлива увага приділяється впливу російсько-української війни на процес становлення гендерної рівності в українській армії.

Ключові слова: гендерна рівність, жінки-військовослужбовці, гендерна політика, Збройні Сили України

Annotation: This research sheds light on the rather urgent problem of establishing gender equality in the Armed Forces of Ukraine against the background of modern global trends. We analyzed the legislative framework, the practice of implementing gender policy, as well as the attitude of military personnel and society to this issue. Special attention is paid to the influence of the Russian-Ukrainian war on the process of establishing gender equality in the Ukrainian army.

Keywords: gender equality, female military personnel, gender policy, Armed Forces of Ukraine

Гендерна рівність в Збройних Силах України – це рівний правовий статус, рівні можливості, рівні обов'язки та рівна відповідальність осіб військовослужбовців обох статей (чоловіків і жінок) під час проходження військової служби[1].

Попрацювавши над даним питанням, ми виявили суттєвий прогрес у впровадженні гендерної рівності в ЗСУ, здійснили ідентифікацію основних бар'єрів для досягнення гендерної рівності, визначили вплив російсько-української війни на процес становлення гендерної рівності та змогли зробити аналіз ставлення суспільства та військовослужбовців до гендерної рівності.

Після повномасштабного вторгнення росії на територію України, зросла кількість жінок, які стали на захист Батьківщини, долучившись до лав ЗСУ, інших військових формувань та добровольчих об'єднань територіальних громад. Якщо у 2014 р. Загальна чисельність жінок у ЗСУ становила 49 926 осіб, із них військовослужбовиць – 16 557 осіб, то станом на 1 березня 2023 р. кількість жінок у Збройних Силах України зросла до 60 538 осіб, із них військовослужбовиць – близько 42 898 [2].

Якщо раніше жінки могли проходити службу на посадах переважно медичних спеціальностей, бухгалтерів, зв'язківців, кухарів, діловодів, то зараз таких обмежень немає. Жінка в армії може бути командиром БМП, кулеметником, снайпером, водієм, гранатометником, заступником командира розвідгрупи, ремонтником тощо[3].

Командири з прогресивним сучасним мисленням не заважають, а сприяють професійному зростанню жінок. Проте трапляються випадки, коли жінок не сприймають нарівні з чоловіками і надають перевагу виключно особам чоловічої статі. Наразі у Збройних Силах України лише 9 % офіцерських посад обіймають жінки, і лише три жінки мають генеральське звання [4].

Проведене дослідження показало, що процес становлення гендерної рівності в Збройних Силах України має як свої позитивні, так і негативні сторони. З одного боку, досягнуто значних успіхів у розширенні можливостей для жінок-військовослужбовців. З іншого боку, існують значні бар'єри, які перешкоджають досягненню повної гендерної рівності. Для подальшого прогресу необхідно продовжувати роботу над зміною гендерних стереотипів, забезпеченням рівних можливостей для кар'єрного зростання, а також створенням безпечного середовища для всіх військовослужбовців незалежно від статі.

Список використаних джерел:

1. Кринець, Л., & Сидоренко, А. (2024). ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В ЗБРОЙНІ СИЛИ УКРАЇНИ З ВРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ І ВИМОГ НАТО. Вісник Національного університету оборони України, 79(3), 79–88. <https://doi.org/10.33099/2617-6858-2024-79-3-79-88>
2. <https://armyinform.com.ua/2023/03/15/u-zsu-spsterigayetsya-pozytyvna-dynamika->

vprovadzhennya-gendernoyi-rivnosti/

3. Statistics. How many women serve in the Armed Forces of Ukraine in 2023 (2023). Military Media Center by the Ministry of Defense of Ukraine [Electronic resource] - Accessed on: URL: <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/20231219-skilky-zhinok-sluzhyt-u-zsu-u-2023-roczii-statystyka>.

4. <https://divoche.media/2023/05/05/henderna-rivnist-uperedzhennia-i-zhinoche-liderstvo-u-zsu-pro-shcho-hovoryly-na-spetsialniy-podii-ukrainskoho-zhinochoho-konhresu>.

Байдачна Діана Віталіївна – студент Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, E-mail: dianabaidacna@gmail.com

Табачук Григорій Васильович – викладач кафедри військової підготовки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця. E-mail: gtabachukv@gmail.com

Baidachna Diana Vitaliyvna – student Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, E-mail: dianabaidacna@gmail.com

Tabachuk Hryhoriy Vasyliovych – Lecturer of the Department of Military Training, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, E-mail: gtabachukv@gmail.com